

РЕЦЕНЗИЯ

ОТ

доц. Таня Танева,

доктор по психология на дейността, Тракийски университет - Стара Загора

по дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен

„доктор“

Научна област: 3. Социални, стопански и правни науки

Професионално направление: 3.4. Социални дейности

Научна специалност: „Организация и управление извън сферата на материалното производство“ (Социални дейности)

Тракийски университет – Стара Загора, МФ, Катедра „Социални дейности“

Тема на дисертационния труд: „Морално-професионален профил на социалния работник“

Автор на дисертационния труд: Явор Валентинов Георгиев

Научен ръководител: проф. Д-р Красимира Бенкова

1. Данни за докторанта

От творческата автобиография на докторанта е видно, че от 2009 г. до сега той устойчиво развива компетентността си в сферата на социалните дейности в ОКС „Бакалавър“, ОКС „Магистър“, понастоящем – в ОНС „Доктор“ и като асистент в същата специалност. Реализира и съпътстващи различни форми на обучения и участия в специализирани семинари. Участвал е в научни форуми и проекти, с което е разширявал компетентността си в научната област.

Впечатленията ми от работата му, макар и епизодични, ме убедиха в неговия стремеж към прецизност и научна коректност, към усвояване на нови умения и технологии, както и в упоритостта и постоянството в научното му развитие.

2. Данни за докторантурата

Процедурата по докторантурата, изпълнението на учебните задължения и план, положените от докторанта изпити, са напълно съответни на изискванията на Правилника за развитието на академичния състав в Тракийски университет - Стара Загора. Дисертационният труд представлява автентично авторско проучване по посочената тема, съдържащо теоретично, емпирично изследване, концептуална и приложна част, разработени в обем от общо 170 стр.

Представени са публикациите по темата на дисертацията, очертани са приноси на дисертационния труд, приложена е творческа автобиография, с което са спазени всички изисквания на нормативните документи на ТрУ за присъждане на научни степени. При реализацията на дисертацията няма допуснати нарушения.

3. Данни за дисертацията и автореферата

Представеният за защита дисертационен труд е оригинално авторско проучване, организиран е в увод, три глави, заключение, библиография и приложения, отговаря на методическите изисквания за структурно оформяне и логическо представяне на докторска дисертация.

Силни страни на разработката са пространността на анализа на изследвания проблем, стремежа към обхващане на основни социални и индивидуални фактори за формиране на ценностно-професионалния профил на социалния работник, много добрата статистическа работа, надеждността на изводите и възможностите за приложност на разработката.

Авторефератът отразява основните елементи на изследователската работа, подкрепя приносите и дава добра ориентация за достойнствата на разработката.

Темата на представената дисертация на Явор Георгиев е фокусирана върху изключително важен проблем за всяка професионална общност, особено за социалните работници - съответствието между параметри на личността (в случая ценностни приоритети) и ценностната специфика на професията на социалния работник.

Темата е изцяло базирана върху:

- възприетата от докторанта теза на N. Timms, че „социалната работа не е обикновена технология, а ценностно основано и ценностно инспирирано усилие...“ (стр. 61)

- стълбовете, изграждащи домейна на социалната работа и на професията „социален работник“ (стр. 35-43)

Освен това докторанът се е ангажирал с не лека задача да предложи преход между философия и психология и да преосмисли философски понятия и категории на психологически език. Това трябва да бъде окуражавано, тъй като е израз на неговия стремеж да се предложи философско-психологически базиран, целеви изследователски подход – едно модерно от гл.т. на съвременната наука решение.

Този подход помага да се преодолее донякъде фрагментарността на научните резултати, получени чрез съответно фрагментиране на заобикалящата действителност, на човешката личност и поведение. Такава фрагментарност е съществен недостатък на хуманитарните и социалните науки, и е източник на емпирични и теоретични грешки, реификации, и схоластични обяснителни модели.

Междунаучния подход е достойнство на разработката, тъй като все още е рядкост в приложните и теоретични проучвания. Докторантът показва добро ниво на осъзнаване на комплексността на явленията, които изследва.

Изследването на специализираната научна литература показва задълбочено теоретично познаване на проучвания проблемен кръг, аналитични умения и способност за свободно ползване на адекватен категориален апарат. Изяснените множество различни философски и психологически понятия са основни за темата на дисертацията, успешно са селектирани и са изяснени в обема, който е необходим и достатъчен за концептуалното решение на разработката, и за аргументиране на формулираните хипотези в експерименталната част.

В теоретичното изследване докторантът правилно е отразил нееднозначността и неконсистентността на понятията и концепциите за ценностите, ценности-мотиви, базови и/или терминални и инструментални ценности в психологическата теория. Това налага той да работи със собствения понятиен апарат на различните автори. Добре би било в бъдещи изследвания да опита анализ и съотнасяне между неконсистентните понятия – напр. терминалните ценности при Rokeach и базовите ценности при Schwartz. Това би допринесло за по-голяма яснота на тезите, интерпретациите, и изследователските резултати, и би помогнало за прецизността и конкретността на изказа.

Добро впечатление прави изключително коректното позоваване на ползваните библиографски източници и стремежът към придружаваща интерпретация на представената фактология в теоретичната първа глава. Този подход трябва да се прилага по-често и да бъде развиван.

Методическа и концептуална част

Формулираните предмет, обект, цел, задачи и хипотези са конкретни, съдържателно свързани и показват концептуална яснота в работата на докторанта.

Формирана е голяма по обем извадка от 205 респонденти от почти целия спектър социални институции и социални услуги.

Ясно са описани изследователският инструментариум, дизайнът на изследването, етапите в изследователската процедура и статистическите методи за анализ на емпиричните данни. Коректно са изследвани валидност и надеждност на въпросниците, като работата би спечелила още ако се изследва и представи факторната структура на всички въпросници (съдържащи се в тях модули и субскали), което би подпомогнало обобщенията на резултатите.

Далеч не всички методики, с които се работи в социалните изследвания са подложени на щателни процедури за валидност и надеждност, както е в тази разработка. Това е допълнителна скрита работа на докторанта, която верифицира надеждността на всички резултати и последващи анализи.

Методически принос на проучването е, че изследва ценностните приоритети чрез две различни методики, базирани на различни теории (на Rokeach – за терминалните и инструментални ценности и на Schwartz – за ценностния профил на личността), както и че изказва вторична хипотеза за адекватността им към изследвания проблем в професионалната общност на социалните работници.

Трябва да се отбележи, че пълното изследване и респ. събраната емпирична информация са значително по-големи от представените в този дисертационен труд, тъй като обемът далеч би надхвърлил необходимия за една докторска дисертация.

Резултатите, които не са представени в тази разработка, непременно трябва да бъдат ползвани за бъдещи публикации, а по мое убеждение, има събран емпиричен материал и за монография.

Емпирична част

Третата емпирична и заключителна части съдържат най-силните страни на разработката. Изложението показва познаване на прилагания методически инструментариум и добри възможности на докторанта за аргументирани интерпретации на емпиричните данни. Твърденията почиват върху статистически издържан анализ на корелационни, дисперсионни зависимости и на дескриптивни статистики, богато графично и таблично визуализирани.

Демонстрирана е много добра статистическа култура на автора, видимо и категорично повишаване на неговата статистическа компетентност, в сравнение с началните етапи на разработка на докторската дисертация.

Извършена е Много като обем мотивирана и целенасочена работа както при обработката на данните въобще, така и при изследване на работните хипотези.

Изводите пряко кореспондират с работните хипотези и изследователската цел, което придава на работата логически завършен вид. Остава приятно впечатление за целенасоченост, коректност и добросъвестност на емпиричните анализи, фокусирани върху темата на дисертацията. От изложението личи стремежът на докторанта към концептуална яснота и задълбочено разглеждане на изследваните проблеми.

С натрупване на изследователски опит ще се прецизира и статистическия изказ. Налице са изключително добри интерпретации при висока вероятност на твърденията, подкрепени със статистическа значимост на разликите с тест на Стюdent–Фишер, самостоятелно извършени от дисертанта.

В резултат на компетентни интерпретации на резултатите, изследването установява важни от приложна и изследователска гл.т. научни факти:

- Методиката за изследване на терминалните ценности на Rokeach не е толкова адекватна в проучвания сред социалните работници и за спецификата на

социалната работа, както методиката на Schwartz за ценностния профил и инструменталните ценности по Rokeach.

- Демографските характеристики не влияят върху ценностния профил на социалните работници, което потвърждава широко разпространената в психологията интерпретация на ценностите като едни от най-устойчивите психологически феномени.

- Базовите ценности определят избора на професия, което е значимо условие за ефективно професионално функциониране на личността.

4. Научни приноси

Формулираните в автореферата приноси са съответни на разработката, свързани са със задачите на дисертацията, но биха могли да са по-конкретно дефинирани и да очертават по-категорично оригиналните елементи в изследването на проблема.

Според мен, в допълнение, приносите могат да бъдат обобщени така:

4.1. Теоретичен принос:

- Опит за по-пълно и разностранно обобщение на специализираната литература по проблема. Ясно се вижда издържан философски и социално-психологически хронологичен, и съдържателно ориентиран подход при теоретичния анализ. Изследването на предпоставките за формирането на морално-професионалния профил на социалния работник показва зрялост на анализа и реализира преход на различни нива на аналитични реалности.

4.2. Методически принос:

Съпоставена е адекватността на две различни класически методики, базирани на различни теории (на М. Rokeach и на S. Schwartz) за изследване на ценностните приоритети в професионалната общност на социалните работници, като е търсена методическата им адекватност към проучвания проблем.

4.3. Практико-приложени принос:

Опит за аргументиран, осмислен и емпирично базиран подход за подбор и обучение на социални работници и на специалистите от т.нар. подпомагащи професии с ценностен профил, съответен на ценностната специфика на професията.

5. Публикации и участия в научни форуми

Научната дейност на докторанта е реализирана чрез участие в 8 научни форуми и семинари, в голяма степен е свързани с темата на дисертацията, което е демонстрация на стремеж на докторанта към обогатяване на научноизследователския опит в неговата предметна област.

Представените 3 публикации, от които една самостоятелна и две в съавторство, вкл. една - в индексирано научно издание в базата данни Web of

science, притежават добро научно ниво, като върху част от тях е построена теоретичната част на дисертацията.

6. Въпрос към докторанта:

Проверявана ли е факторната структура на методиката за изследване на терминалните ценности (по М. Rokeach), което вероятно би улеснило интерпретацията на резултатите от нея и изясняването на консистентността със поне някои от скалите с методиката на S. Schwartz ?

7. Заключение

Предвид актуалността на темата, приносните страни на разработката и показаната теоретична и методическа компетентност на докторанта, давам положителна оценка и предлагам на уважаемото научно жури да допусне темата до защита, и да присъди на Явор Валентинов Георгиев образователната и научна степен „доктор“.

Автор на рецензията:.....

(доц.д-р Таня Танева)

REVIEW

By Assoc. Prof. Tanya Taneva, PhD

Doctor in Psychology of Human Activity, Trakia University –Stara Zagora

Of a dissertation work for conferring the education and scientific degree of **Doctor of Philosophy**

Scientific area: 3. Social, economic and legal sciences

Professional field: 3.4. Social work

Scientific specialty: Organization and management outside the sphere of material production (Social work)

Trakia University - Stara Zagora, Medical Faculty, Department of Social Work

Topic of the doctoral thesis: Moral-professional profile of the social worker

Author of the doctoral thesis: Yavor Valentinov Georgiev

Academic advisor: Prof. Krasimira Benkova, PhD

1. Background

The creative curriculum vitae of the candidate shows that since 2009 he has continuously developed his competence in the field of social work first as a student in the educational and qualification degrees of Bachelor, Master, and at present – PhD candidate, and as an Assistant Professor in the same major. He has also realized various forms of trainings and participated in specialized seminars. He has also taken part in scientific forums and projects which has allowed him to widen his competence in this academic field.

My impression from his work, even if incidental, has persuaded me that he values accuracy and academic integrity, aspires to acquire new skills and technologies, and shows perseverance and persistence in his academic development.

2. Doctoral degree

The procedure for awarding the PhD degree, the fulfillment of the academic tasks and the individual plan, plus the exams this candidate has passed fully meet the requirements of the Statute for the Development of Academic Staff at Trakia University – Stara Zagora. The PhD thesis is an authentic original work on the assigned topic, containing theoretical and empirical study, conceptual and applied part, developed in a volume of a total of 170 pages.

3. Thesis and synopsis

The hereby presented dissertation work is an original study, organized into an introduction, three chapters, conclusion, references, and appendices; it meets the methodological requirements for the structure and logical presentation of a PhD thesis.

This work is notable for its extensive analysis on the object of study, an attempt to include main social and individual factors for the formation of value and professional profile of the social worker, a very good statistical analysis, reliability of the inferences and possibilities for application of the research.

The synopsis reflects the main elements of the research work, enhances the contributions and gives a good perspective for the merits of the study.

The topic of Yavor Georgiev's thesis is focused on an exceedingly important problem for every professional community, especially social workers – the consistency of personality parameters (in this case – value priorities) to the value specifics of the professional social worker.

The topic has been based entirely on:

- The theoretical concept of N. Timms stating that “social work is not an ordinary technology, but rather a value-based and value-inspired effort... “ which has been adopted by the candidate (p. 61)
- The pillars supporting the domain of social work and the profession of “social worker” (pp. 35-43)

Furthermore, the candidate has undertaken the hard task to offer a transition between philosophy and psychology and to reinterpret philosophical concepts and categories in the language of psychology. Such acts must be encouraged because they express an aspiration to propose philosophically and psychologically based target research approach – a modern solution from the perspective of contemporary science.

This approach helps to overcome to a certain extent the fragmentariness of research results obtained through respective fragmentation of the surrounding reality, of human personality and behavior. Such fragmentariness is an essential pitfall of humanities and social sciences, and is a source of empirical and theoretical mistakes, reifications, and scholastic explanatory models.

This interdisciplinary approach is a merit of the work because it is still rare in applied and theoretical studies. The candidate has shown a good level of understanding the complexity of the phenomena he has observed.

The overview of the specialized research literature shows thorough theoretical knowledge of the studied problem area, analytical skills and ability for fluent use of the adequate categorical instruments. The multitude of clarified various philosophical and psychological concepts are fundamental to this dissertation work; they have been successfully selected and explained within the required and sufficient volume for the conceptual solution of this work, and for the argumentation of the formulated hypotheses in the experimental part.

In his theoretical observations, the candidate has correctly reflected the ambiguity and inconsistency of the terms and concepts on values, values-motifs, basic and/or terminal and instrumental values in psychology theory. This requires him to work with the individual conceptual apparatus of different authors. It could be better for his future research if he tried to analyze and relate inconsistent concepts – for instance, terminal values in Rokeach and basic values in Schwartz. This would contribute to the greater clarity of the theses, interpretations and research results and would enhance the precision and correctness of expression.

The impeccably correct references to the used bibliographical sources and the attempt to interpret the presented facts in the theoretical first chapter have made a good impression, as well. This approach must be applied more often and be improved on.

Methodological and conceptual part

The formulated subject, object, tasks and hypotheses are specific, meaningfully connected and show a conceptual clarity of the candidate's work.

A large sample of 205 respondents from the almost entire spectrum of social institutions and social services has been extracted.

The research instruments, study design, stages in the research procedure and statistical methods of analysis of empirical data have been clearly described. The validity and reliability of the questionnaires have been properly examined. Furthermore, the work would benefit from more detailed research and presentation on the factor structure of all questionnaires (the included modules and subscales), which would help summarize the results in a better way.

Not many of the methodologies used in social studies today have been subjected to thorough procedures for validity and reliability, as is the case of this thesis. This is an additional hidden work on the part of the candidate which verifies the reliability of all results and subsequent analyses.

The methodological contribution of the study lies in the examination of value priorities by two separate methodologies, based on different theories (Rokeach on terminal and instrumental values, and Schwartz on value profile of the personality), as well as formulating a secondary

hypothesis for their adequacy to the studied problem in the professional community of social workers.

We must mention that the full study and respectively - the collected empirical information would take a considerably larger space than the expected for a PhD thesis, and has therefore been selectively reduced.

The results which have not been presented in this thesis should be used in future publications and, in my opinion, may serve as a sufficient material for a monograph.

Empirical part

The third empirical and conclusion parts present the strongest sides of the work. The exposition reveals knowledge for the applied methodological instruments and the good capability of the candidate to interpret empirical data argumentatively. The statements rest upon statistically consistent analysis of correlative, disperse dependencies and descriptive statistics, richly illustrated with graphs and tables.

The author has demonstrated very good statistics culture, and has considerably improved his competence in statistics compared to the early stages of the work.

A large volume of motivated and purposeful research has been done on the processing of the data in general, and on testing the work hypotheses.

The inferences directly correspond to the work hypotheses and the objective of the research, which adds a logically better finish to the study. The reader is pleasantly surprised by the purposefulness, correctness and integrity of the empirical analyses focused on the topic of the dissertation. The presented statements show the candidate's attempt to achieve conceptual clarity and thorough investigation into the studied problems.

With the acquisition of research experience, his skills for interpreting statistical results will also become more precise. The candidate has independently achieved commendable interpretations with high probability of the statements, supported by statistical significance of the differences preformed with Student-Fisher.

As a result of the competent interpretations of the results the study has established important scientific facts from an applied and research point of view:

- The methodology for examining Rokeach's terminal values is not as adequate for studying social workers and the specifics of social work, as the Schwartz's methodology for value profile and Rokeach's instrumental values;

- The demographic characteristics do not affect the value profile of social workers, which confirms the widely popular psychological interpretation of values as some of the most stable psychological phenomena.
- The basic values determine the choice of profession which is an important condition for an efficient professional functioning of the personality.

4. Scientific contributions

The contributions formulated in the synopsis reflect the thesis, they are related to the tasks of the dissertation, however, they could be defined more specifically and outline more decisively the original elements in the study.

In addition, my personal opinion is that the candidate's contributions may be summarized as follows:

4.1. Theoretical contribution:

- An attempt to summarize the specialized literature on this problem in a more complete and multifaceted way. It is clearly visible that his approaches of the theoretical analysis are consistently philosophical and socio-psychological, chronological and content-oriented. The study on the conditions for forming a moral-professional profile of the social worker shows maturity of analysis and realizes a transition at different levels of analytical realities.

4.2. Methodological contribution:

The adequacy of two separate classical methodologies based on different theories (of M. Rokeach and S. Schwartz) has been compared in the study on value priorities in the professional community of social workers, while searching for their methodological adequacy to the studied problem.

4.3. Practical-applied contribution:

An attempt for an argumentative, meaningful and empirically based approach for the selection and training of social workers and the specialists from the so called assistive professions has been made to reflect the value specifics of the profession.

5. Publications and participation in scientific forums

The research of the candidate is realized through his participation in eight scientific forums and seminars and to a great extent is related to the topic of the dissertation which demonstrates the attempts of the candidate to enrich his research experience in his subject area.

The three publications presented here, to one of which he is the sole author and to the other two he contributed as a co-author, whilst one of the latter he published in a journal indexed in

Web of Science are at a very good research level. They have served as a basis for the theoretical part of the dissertation.

6. Question to the candidate

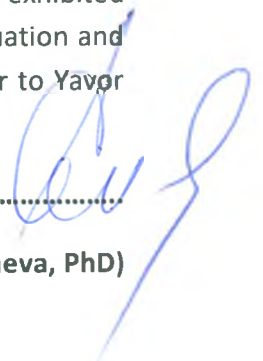
Has the candidate verified the factor structure of the methodology for studying terminal values (of M. Rokeach), which would facilitate the interpretation of results and clarify the consistency with at least some of the scales based on S. Schwartz's methodology?

7. Conclusion

With respect to the pertinence of the topic, the contributions in this work and the exhibited theoretical and methodological competence of the candidate I give my positive evaluation and suggest to the honorable scientific jury to allow the thesis for defense, and to confer to Yavor Valentinov Georgiev the educational and scientific degree of Doctor of Philosophy.

Author of the review:.....

(Assoc. Prof. Tanya Taneva, PhD)

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Tanya Taneva', is written over the signature line and extends downwards and to the right.